

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К.Д. Ушинського»

**Програмні вимоги до співбесіди
для вступу на навчання на здобуття ОС Бакалавр
за спеціальністю 014.11 Середня освіта (Фізична культура)
(на базі вищої освіти)**

Одеса – 2021

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Основною метою проведення співбесіди серед абітурієнтів є перевірка знань та вмінь абітурієнтів.

Абітурієнт повинен **знати**:

- місце фізичної культури в загальній культурі людства;
- основні завдання, форми і засоби фізичної культури;
- основні термінологічні поняття галузі «Фізичне виховання»;
- історію розвитку та зародження спорту;
- міжнародні спортивні організації;
- законодавчу базу розвитку фізичної культури і спорту в Україні;
- характеристику фахівців фізичної культури;
- особливості організації тренувального процесу;
- форми фізичного виховання в школі;
- складники професійної майстерності та структуру діяльності тренера;
- структуру вищої освіти в Україні;
- види і форми організації навчального процесу у вищій школі;
- форми і методи контролю у вищих навчальних закладах;
- загальні принципи наукової творчості;
- основні методи наукового дослідження у сфері фізичного виховання та спорту;
- права та обов'язки студентів вищого навчального процесу;
- громадські організації студентів.

Абітурієнт повинен **вміти**:

- давати професійну характеристику фахівцям у сфері фізичного виховання;
- застосовувати основні термінологічні поняття в процесі занять фізичною культурою;
- застосовувати основні форми занять та методи контролю з фізичного виховання у школі.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА У ЗАГАЛЬНІЙ КУЛЬТУРІ СУСПІЛЬСТВА

ТЕМА 1. Фізична культура як суспільне явище. Місце фізичної культури в загальній культурі людства. Основні завдання, форми і засоби фізичної культури. Зародження спортивної термінології. Сучасні проблеми української спортивної термінології. Основні термінологічні поняття галузі. Законодавча база розвитку фізичної культури і спорту в Україні. Державні програми розвитку фізичної культури і спорту в Україні.

ТЕМА 2. Галузева термінологія. Зародження спортивної термінології. Термінологічні запозичення з іноземних мов у сфері фізичної культури та спорту. Сучасні проблеми української спортивної термінології. Основні термінологічні поняття галузі.

ТЕМА 3. Фізкультурно-спортивний рух в Україні та міжнародний спортивний рух. Професійна діяльність фахівця з фізичної культури. Історія зародження та розвитку спорту. Міжнародні спортивні організації. Стародавні та сучасні Олімпійські ігри. Передумови зародження та розвитку фізкультурно-спортивного руху в Україні. Сучасні досягнення та проблеми українського спорту. Професійна характеристика фахівців фізичної культури.

ТЕМА 4. Програмно-нормативні засади розвитку галузі фізичної культури. Діяльність у сфері фізичної культури в Україні. Закон України «Про фізичну культуру і спорт». Основні напрямки впровадження фізичної культури і спорту. Цільова комплексна програма «Фізичне виховання – здоров'я нації». Національна доктрина розвитку фізичної культури і спорту.

НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНИЙ ПРОЦЕС У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОФІЛЮ

ТЕМА 1. Професійна діяльність фахівців фізичної культури.

Учитель фізичної культури — ключова фігура фізичного виховання. Урок як основна форма фізичного виховання. Особа тренера в сучасному спорті і його функціональні обов'язки. Організація тренувального процесу. Підготовка спортсмена до змагань.

ТЕМА 2. Система кадрового забезпечення галузі. Структура вищої освіти в Україні. Система ступеневої освіти. Заклади фізкультурної освіти в Україні. Фактори, які впливають на мотивацію студентів до професійної діяльності.

ТЕМА 3. Організація навчального процесу у вищих навчальних закладах. Спрямованість навчального процесу у закладах вищої освіти. Види і форми організації навчальних занять у вищій школі. Форми і методи контролю. Проблема вдосконалення підготовки спеціалістів у галузі фізичного виховання і спорту.

ТЕМА 4. Навчання і побут студентів вищого навчального закладу. Права і обов'язки студента вищого навчального закладу. Організація виховного процесу у вищому закладі освіти. Громадські організації студентів.

ПРОФЕСІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ У СФЕРІ ФІЗИЧНОГО

ВИХОВАННЯ

ТЕМА 1. Професійна діяльність фахівців фізичної культури. Освітні ступені та структура підготовки фахівців фізичної культури. Професійна характеристика фахівців фізичної культури. Особливості організації фізичної підготовки з різними верствами населення. Фізична підготовка військовослужбовців. Рекреація і оздоровча фізична культура. Фізична реабілітація.

ТЕМА 2. Загальна фізична і спортивна підготовка в системі фізичного виховання. Методичні принципи фізичного виховання. Методи фізичного виховання. Основи навчання рухам. Засоби і методи розвитку фізичних якостей. Засоби і методи розвитку швидкості рухів. Засоби і методи розвитку витривалості. Засоби і методи розвитку гнучкості. Засоби і методи розвитку спритності. Форми організації фізичного виховання. Фізична підготовка. Зони і інтенсивність фізичних навантажень. Основи методики самостійних занять фізичними вправами. Форми та організація самостійних занять. Мотивація вибору самостійних занять.

ТЕМА 3. Спорт. Індивідуальний вибір виду спорту або системи фізичних вправ. Основні поняття. Спорт. Різноманіття видів спорту. Коротка характеристика деяких видів спорту. Професійно-прикладна фізична підготовка (ППФП) студентів. Методика підбору засобів ППФП. Виробнича фізична культура.

ТЕМА 4. Фізична культура в професійній діяльності вчителя. Вступна гімнастика. Фізкультурна пауза. Самоконтроль осіб, які займаються фізичними вправами і спортом. Лікарський контроль. Педагогічний контроль. Самоконтроль. Функціональні проби і тести.

ТЕМА 5. Методи активного навчання у навчальних закладах. Мета оптимізації вищої педагогічної освіти. Характеристика методів активного навчання. Особливості методів активного навчання. Класифікація методів активного навчання.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова література:

1. Башавець Н.А. Фізичне виховання у питаннях, відповідях та методичних рекомендаціях (основи здоров'язбереження). Одеса, Печатный дом, 2013. 352 с.
2. Бріжатиий О. В. Основи наукової підготовки майбутнього вчителя фізичної культури : навч. посіб. для спец. «Фізичне виховання» Глухів : РВВ ГНПУ ім. О. Довженка, 2011. 249 с.
3. Горбунов Г.Д. Психопедагогика спорта: учебное пособие для вузов. М. : Советский спорт, 2007. 295 с
4. Гринченко І.Б. Професійна підготовка майбутніх учителів фізичного виховання : досвід європейських країн *Засоби навчальної та науково-дослідної роботи*. 2014. Вип. 42. С. 39-50
5. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології : навч. посіб. К. : Академвидав, 2004. 352 с.
6. Захаріна Є.А. Аналіз професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури в Україні та США *Збірник наукових праць Бердянського державного педагогічного університету* (Педагогічні науки). Бердянськ : БДПУ, 2012. № 1. С. 116-123.
7. Захаріна Є.А. Професійна підготовка майбутніх учителів фізичної культури до позакласної та позашкільної оздоровчо-виховної роботи : монографія. Запоріжжя : КПУ, 2012. 440 с.
8. Клопов Р. В. Професійна підготовка майбутніх фахівців фізичного виховання і спорту із застосуванням інформаційних технологій: теорія і практика : [монографія] Запоріжжя : Вид-во Запорізького національного ун-ту, 2010. 386 с.
9. Круцевич Т. Ю. Теорія і методика фізичного виховання: підручник [для студ. вузів фіз. вихов. і спорту]: В 2 т. К.: Олімпійська література, 2008. Т. 2. Методика фізичного виховання різних груп населення. 2018. 368 с
10. Круцевич Т. Ю. Теорія і методика фізичного виховання Т. 1: Загальні основи теорії і методики фізичного виховання. К.: В-во НУФВСУ «Олімпійська література», 2012. 391 с.
11. Круцевич Т.Ю., Пангелова Н.Є., Кривчикова О.Д. Теорія і методика фізичного виховання: підруч. для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту: у 2 т. К. : Національний університет фізичного виховання і спорту України, вид-во «Олімп. Л-ра», 2017. 382 с.
12. Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи / упоряд. Гриневич Л. [та ін.]. Київ : МОН України, 2016. 34 с.
13. Папуша Г. П. Теорія і методики фізичного виховання у схемах і таблицях : навчальний посібник. Тернопіль : Підручники і посібники, 2010. 128 с.
14. Педагогика физической культуры: учебник / под ред. В. И. Криличевского, А. Г. Семенова, С. Н. Бекасовой. М. : КНОРУС, 2012. 320 с.
15. Педагогика физической культуры и спорта: учебник / под. ред. С.Д. Неверковича. М. : Физическая культура, 2006. 528 с.
16. Педагогіка фізичної культури: навч. посібник / Г. П. Ковальчук, В. В. Присакар. Кам'янець-Подільський : Вид. ПП Зволейко Д. Г., 2012. 424 с
17. Пехота О. М. Основи педагогічних досліджень: від студента до наукової школи : навчально-методичний посібник. Миколаїв : Іліон, 2012. 340 с.

18. Професійна педагогічна освіта : компетентнісний підхід : монографія / за ред. О. А. Дубасенюк. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2011. 412 с
19. Сисоєва С. О. Педагогічний експеримент у наукових дослідженнях неперервної професійної освіти. Луцьк : Волин. обл. друк., 2009. 460 с
20. Степанченко Н. І. Інноваційні технології у професійній підготовці майбутніх учителів фізичного виховання : навч-метод. Посібник. Львів : ДРУКАРТ, 2013. 66 с.
21. Степанченко Н. І. Концепція професійної підготовки майбутніх учителів фізичного виховання. Львів : ДРУКАРТ, 2016. 42 с
22. Степанченко Н. І. Методика професійної підготовки учителів фізичного виховання : навч-метод. посібник. Львів : ДРУКАРТ, 2016. 62 с.
23. Степанченко Н. І. Система професійної підготовки учителів фізичного виховання : монографія. Львів : Піраміда, 2016. 652 с.
24. Сущенко Л.П. Професійна підготовка майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту у зарубіжних країнах: методична розробка. Запоріжжя: ЗДУ, 2002. 43 с.
25. Сущенко Л. П. Становлення і розвиток вітчизняної системи професійної підготовки фахівців фізичного виховання та спорту : навч. посіб. К.: Екмо, 2004. 158 с.
26. Теорія і методика фізичного виховання : підр. для студ. ВНЗ фіз. виховання та спорту : в 2 т. / [ред. Т. Ю. Круцевич]. К. : Олімпійська література, 2008. Т. 1 : Загальні основи теорії і методики фізичного виховання. 391 с. Т. 2 : Методика фізичного виховання різних груп населення. 367 с.
27. Тимошенко О. В. Оптимізація професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури: монографія. К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2008. 420 с
28. Худолій О.М. Загальні основи теорії і методики фізичного виховання : [навчальний посібник]. Харків: «ОВС», 2008. 406 с.
29. Чайка В. М. Підготовка майбутнього вчителя до саморегуляції педагогічної діяльності : монографія. Тернопіль : ТНПУ, 2006. 275 с.
30. Шиян Б. М. Теорія і методика наукових педагогічних досліджень у фізичному вихованні та спорті. Тернопіль : Богдан, 2008. 276 с.

Допоміжна література:

1. Джуринський П. Б. Теоретичні і методичні засади підготовки майбутніх учителів фізичної культури до здоров'язберезувальної професійної діяльності: [монографія] Одеса : В-во ТОВ "Лерадрук", 2012. 422 с.
2. Мазоха Д. С. Педагогіка : навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2005. 232 с.
3. Рубинштейн С. Л. Основы общей психологии. СПб. : Питер, 2003. 713 с.

Інтернет ресурси

1. Бібліотека Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К.Д.Ушинського (м. Одеса, вул. Старопортофранківська, 36)
2. Одеська державна наукова бібліотека імені М. Горького (м. Одеса, вул. Пастера, 13)
3. Електронні бібліотеки:
[http // www.koob.ru](http://www.koob.ru)
[http // www.psy.pu.ru](http://www.psy.pu.ru)
[http // www.e-catalog.name](http://www.e-catalog.name)